

PERSKAITĖS TĖVYNĖ, DUOK
JĄ SAVO DRAUGUI, KALNININKAI

MŪSU VAIKAI, ANŪKAI-
SLA ATEITIES KŪRĖJAI!
IRASYKIME Į SUSIVIENIJIMA.

Tėvynė



SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

307 WEST 30th STREET, NEW YORK, N.Y. 10001

NO. 3 VOL. LXXXI, 1993-KOVAS-MARCH

THE OLDEST EXISTING LITHUANIAN NEWSPAPER WORLD-WIDE

SUSIVIENIJO NARIAI DAUG DIRBA, AUKOJA, PADEDA LIETUVAI SVEIKATOS REIKALUOSE, LABDAROJE:

DR. VYTAUTAS DARGIS, PROF. DR. JOKŪBAS IR LORETTA STUKAI, VYTAS UZNYS IR ŠEIMA, STASYS VIRPŠA, LIUCIJA IR VILIUS HOFMANAI, ALEKSAS LAURAITIS IR JO ŠEIMA, DONALD PETKUS IR KT.



SLA prezidentas dr. Vytautas Dargis rūpinasi ir daug padeda sergantiems su įvairiomis negalėmis Lietuvos vaikams. Jis išrūpino, kad atvežti iš Lietuvos vaikai būtų gydomi Chicagos Masonic ligoninėje. Nuotraukoje dr. V. Dargis prie Vilniaus Universiteto Medicinos fakulteto rūmų su dekanu prof. dr. Gintautu Česniu ir dekanu asistentu prof. dr. Sakevičium.

SLA 222 KUOPOS NARĖ BIRUTĖ APKE IŠRINKTA LAPO VICEPIRM.

Amerikos lietuvių farmacistų draugija LAPAS remia Lietuvos Vaikų Vilties organizaciją, lankėsi Lietuvoje, padeda suorganizuoti vaistų gamyklas.



LAPO valdyba: izd. dr. A. Dirkienė, pirm. dr. I. Juškienė, sekr. J. Kalvaitis, vicepirmininkė Birutė Apke.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE LAUKIA NAUJŲ NARIŲ

Dabar peržvelkime SLA veiklą nuo pat jo įsikūrimo iki mūsų dienų. Kiek pasimokyti galima iš tiek daug metų įvykių — laimėjimų ir bėdų! Lietuvoje pasikeitus gyvenimui, ir pradėjus visose srityse savo tėvynėje laisviau veikti — tarytum iš požemio staiga atgijo ir suklestėjo tikrosios lietuviybės dvasia! Pradėjo į Ameriką ir Kanadą atvykti daugiau Lietuvos sūnų ir dukrų. Dalis jų, čia ir apsigyveno. Lietuvos jaunoji karta pradėjo arčiau bendrauti ir su mūsų jaunimu. Daug jų pradėjo domėtis ir mūsų organizacijomis, kaip ir mūsų Susivienijimu. Jus mielai prašome į mūsų SLA įsirašyti. Veikdami Susivienijime jie užtikrins ir sau asmeniškai Susivienijimo visokeriopą pagalbą.



SLA NARĖ LIUCIJA HOFFMANIENĖ



SLA NARYS VILIUS HOFFMANAS
Skaityk daugiau 2 psl.

Tarp Nepriklausomybės paskelbimo ir Nepriklausomybės atkūrimo

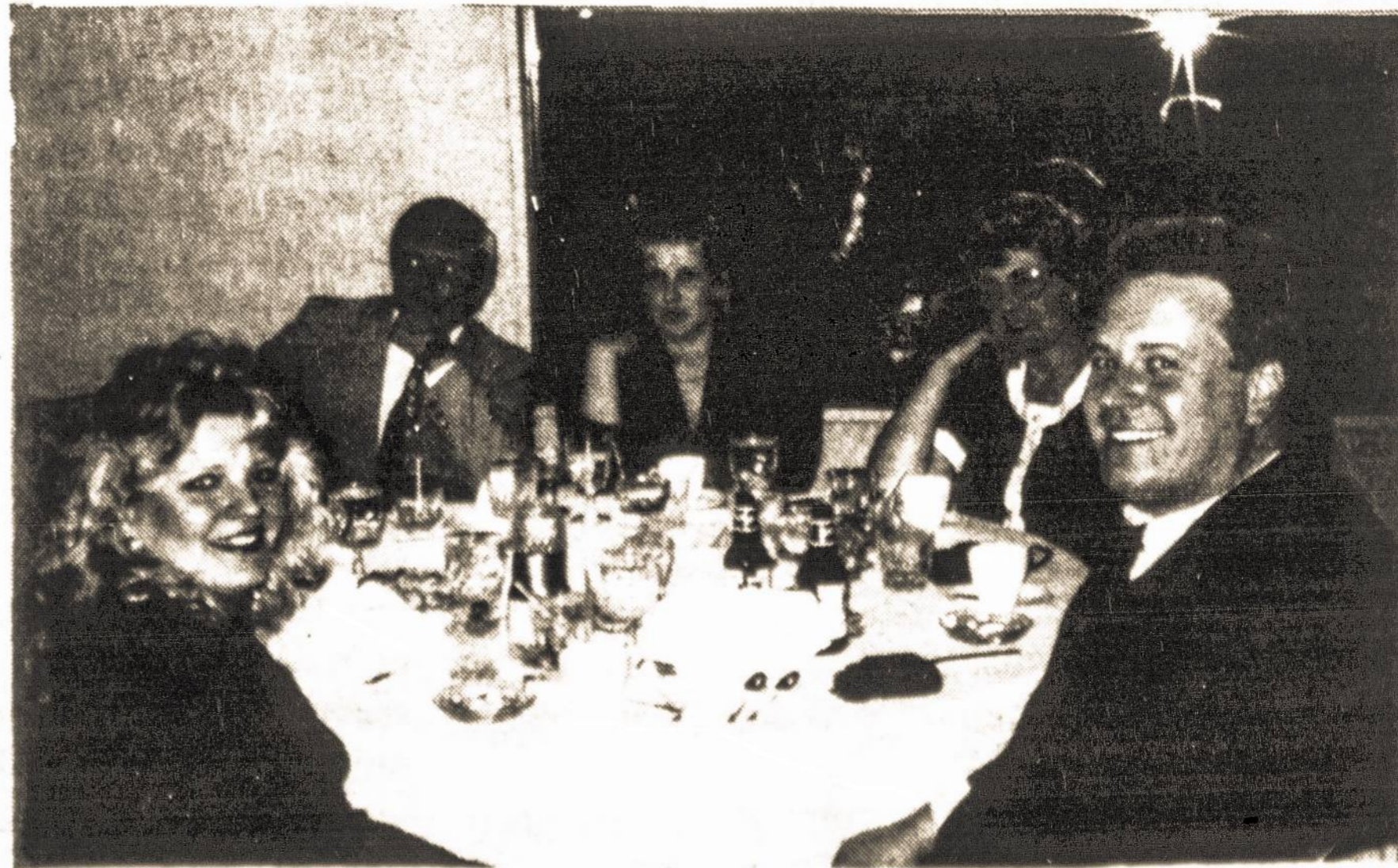
Tarp šių dviejų švenčių kalendoriuje - net ne visas mėnuo. Mūsų ilgaamžėje istorijoje - taip pat mirksnis: 1918-ieji - 1990-ieji...

Ir eisime kasmet tarp Vasarių ir Kovų.

Žengdami iš metų žiemos į metų pavasarį.

Eisime prieš saulę, prisimerkdami nuo jos švytėjimo, bet vis tiek nenuleisdami galvų.

Kad tik neužsimerkume prieš visoki blogį, prieš skriaudą ir melą. Prieš netikrą demokratiją ir netikrą darbą, prieš netikrą vienybę ir netikus vienytojus. Einame tą trumpą tarpušventį - nuo Vasario 16-osios į Kovo 11-ąją, neprarasdami Vilties, šaukiami vienintelio tikslo ir vedami vienintelio tako - Nepriklausomybės, minimos abiejuose švenčių varduose.



Elvina ir SLA 222 kuopos narys Donald Petkus (dešinėje), surinkę iš draugų 600 dol. ir su savo auka viską paskyrė Plungės vaikų prieglaudai. Elvino tėvas, SLA aktyvus narys Vytas Uznys ir jo žmona Adėlė didesniais aukomis parėmė šią prieglaudą. Nuotraukoje antroje eilėje dešinėje yra Adėlė Uznienė ir jos giminaičiai iš Lietuvos.

LAISKAI REDAKCIJAI



Kaireje Kazimieras Kulas,
d. Vytautas Jokūbaitis.

RAŠO KAZIMIERAS KULAS

Aktyvus visuomeninkas, daugelio lietuviškų suvažiavimų dalyvis, kultūrinių rengimų lankytojas, muzikos ir teatro mėgėjas, veiklus SLA narys džiaugiasi, kad „TĖVYNĖ“ spausdinama ant geresnio popieriaus. Jis rašo, kad kai kas „pyktelejo“, kai jis pasiūlė „TĖVYNEI“ geresnį popierių, o dabar visi džiaugiasi. Sveikina redaktorių, visus SLA narius. Mes laukiame rašinių. Rašyk Broli Kazimierai!

American-Lithuanian klubas iš Whiting, NJ, atsidėkdamas Deborah ligoninės Širdies ir plaučių ligų centrui už gausią medikamentų siuntą Lietuvos vaikams 1992 metais, įteikė Deborah ligoninės fondui 2,456 dol. čekį. Praėjusių metų rugsejo mėn. iš Deborah ligoninės 50 gydytojų, gailestingųjų seserų ir medicinos techninio personalo buvo nuvykę į Vilniaus universiteto klinikas, kuriose operuota 19 vaikų, turinčių širdies sutrikimus, taip pat nustatytos diagnozės daugybei kitų vaikų. Tuo metu Deborah ligoninės „Children of the World“ programos fondas paaugojo Lietuvai pusantro milijono dolerių vertės vaistų bei reikmenų



DEBORAH LIGONINĖS FONDO
įkūrėjai Loretta ir prof.
dr. Jokūbas Stukai.

LIUCIJA IR VILIUS HOFFMANAI – LIETUVOS VAIKŲ VILTIES SAVANORIAI

Liucija yra L.V.V. komiteto narė, kuri rūpinasi vaikų globa ir savanorių koordinavimu. Ji pasižymi didžiule energija, padedant L.V.V. vaikams. Jai visur padeda vyras Vilius, ypač kai reikia parvežti ar nuvežti didesnį bagažą į orauostį.

Liucija suorganizavo medicininę pagalbą atvažiavusiems vaikams, surasdama galimybes patikrinti jų akis, ausis, gerkles ir dantis. Ji ir kiti savanoriai veža vaikus pas geradarius gydytojus.

Ir Liucija, ir jos vyras dar dirba, bet visą nuo darbo atliekantį laiką skiria L.V.V. vaikams padėti, ypač kai trūksta pagalbinių.

Liucija dažnai pati anksti ryte vežioja vaikus į Michael Reese

kraujo banką Life Source, kur vaikai 12 m. ir vyresni gali susidaryti sau kraujo atsargas, reikalingas būsimo operacijoms. Jei vaikai yra dar per jauni, tai mamos sudaro savo vaikams kraujo atsargas, jei jų kraujo grupės atitinka.

Gydomų vaikų motinos yra labai dėkingos ir vis klausia, kaip jos galėtų nors kiek atsilyginti už patiriamą globą. Liucijos Hoffmanienės atsakymas joms yra: „Kai grįšite namo, bandykite grupuotis, aplankykite vienišus senelius ir vaikus Vaikų nameliuose. Pasikvieskite vaikutį iš tokių namų pas save, kaip ir aš pasikviesdavau jus“. Toji prašo visų savanorių vardu. „Tai būtų didžiausias užmokestis mums“, sako ji

AMŽINAI GYVA NEPRIKLAUSOMYBĖS KOVŲ DVASIA

SLA IŽDININKO PROF. DR. JOKŪBO STUKO KALBA ALTO SURENGTAME VASARIO 16 D. MINĖJIME CHICAGOJE.

Prieš 75-rius metus, 1918 metų vasario 16 d. Vilniuje buvo paskelbtas Lietuvos, kaip nepriklausomos valstybės, atkūrimo Aktas, kurio tauta nepamiršo ir brangina jį iki šios dienos.

1940 metais, kai Raudonoji armija jėga užėmė Lietuvą, o Kremlius sūktu ir apgaulingu būdu įjungė ją į Sovietų Sąjungą, Lietuva neteko savo nepriklausomybės, tapdama rusų imperijos dalimi. Visi nepriklausomos Lietuvos Respublikos įstatymai buvo panaikinti, įskaitant ir prezidento postą. Įvesta tarybinė santvarka, kurioje visa valdžia plaukė iš Maskvos.

Ir taip pusę šimto metų Lietuvoje šeiminkavo rusai, prisidengę savo išleistais įstatymais, kurie oficialiai skambėjo labai oriai, demokratiškos valstybės frazėmis, tačiau tikrumoje - Kremlius savo pavaldinius pavertė modernių laikų vergais, o lietuviams, kaip tautai, grėsė visiškas išnaikinimas.

Dėl tos priežasties Lietuvos pogrindyje augo slapta, tyli rezistencija, kuri panašiu išaugo į Atgimimo Sąjungą, o šiai pagaliau 1990 metų kovo 11 d. išdrįso viešai paskelbti, kad Lietuva atsimeša nuo prievartinės sąjungos su Kremliumi ir skelbia nepriklausomą, demokratinę Lietuvos Respubliką. Dar pagal senąją Konstituciją buvo išrinkta Aukščiausioji Taryba, kaip vyriausias šalies valdymo organas, kuris skubiai paruošė įstatymais ruošė Lietuvą demokratiniam gyvenimui. Tik po dviejų metų pavyko sukurti naują, demokratinę Konstituciją ir išsirinkti Seimą, kuris pakeitė iki tol veikusią Aukščiausiąją Tarybą. (Čia galima pridėti, kad JAV - American Bar Association, CEELI - Central and East European Law Initiative - kurios būstinė yra Washingtone, pakartotinai siuntė savo konstitucijų ekspertus į Lietuvą, konsultuoti ir padėti sukurti naują Konstituciją).

Naujoji Konstitucija, kaip ir daugelis įstatymų, gal ir nėra tobula, patenkinanti visų piliečių poreikius. Tačiau joje yra paskelbti demokratiniai įstatymai, kurių turės laikytis įstatymų leidžiamoji valdžia - Seimas ir vykdomoji - Prezidentas.

Konstitucijos įvadas apibrėžia Lietuvos santvarkos kilmę, jos paskirtį, tikslą: „Lietuvių tauta - prieš daugelį amžių sukūrusi Lietuvos valstybę, jos teisinius pama-

tus grindusi Lietuvos statutais ir Lietuvos Respublikos Konstitucijomis, šimtmečiais atkakliai gynusi savo laisvę ir nepriklausomybę, išsaugojusi savo dvasią, gimtąją kalbą, raštą ir papročius, įkūnydama prigimtinių žmogaus ir Tautos teisę laisvai gyventi ir kurti savo tėvų ir protėvių žemėje - Nepriklausomoje Lietuvos valstybėje, puoselėdama Lietuvos žemėje tautinę santarvę, siekdama atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės, atgimusios Lietuvos valstybės piliečių valia, priima ir skelbia šią KONSTITUCIJĄ“.

Kaip matome, Konstitucijos įvade pasakyta, kokia buvo Lietuva praeityje ir ko ji siekia dabar, atstaciūsi savo nepriklausomą gyvenimą.

Pirmuose Konstitucijos skirsniuose taip skelbiama: „Lietuvos valstybė yra nepriklausoma respublika... suverenitetas priklauso tautai... tauta ir kiekvienas pilietis turi teisę priešintis bet kam, kas prievarta kėsina į Lietuvos valstybės nepriklausomybę, teritorijos vientisumą, konstitucinę santvarką. Aukščiausią suverenią galią vykdo TAUTA...“ Štai tie žodžiai, kurių pavergti lietuviai laukė 50 metų! Duok Dieve, kad ši Konstitucija, išdėstyta 33 lapuose ir pasirašyta Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininko prof. Vytauto Landsbergio (kurį aš laikau „LIETUVIŲ MOZE“, išvedusiu lieuvių tautą iš nelaisvės) niekada nebus pakeista prieš lietuvių tautos valią.

Mes anksčiau Vasario 16 dienos šventės minėjimus ruošėme su viltimi, lūkesčiais, kad vieną dieną Lietuvos žmonės nusimes vergijos pančius ir kartu su išsivija atšvęs laisvės ir tikėjimo laimėjimą. Kaip matome, įvyko Visagalio Dievo mums duotas stebuklas; anksčiau negu mes tikėjomės, viltys tapo realybe: vėl turime nepriklausomą Lietuvą, kurią pripažino beveik visos pasaulio valstybės. (...)

Tikrai, Lietuva sugrįžo į pasaulio tautų šeimą, tapdama Jungtinių Tautų bei kitų svarbių tarptautinių sąjungų ir fondų nare.

Tačiau, kai krašte pradėtas procesas pereiti iš diktatūrinės santvarkos į demokratinę, kai imta kurti, steigti, keisti įvairias valstybės institucijas, suprantama, atsirado ir skirtingų nuomonių, įvairių planų, dėl kurių buvo

ir dar tebėra gan griežtai svarstoma. Labiausiai gyventojai susirūpino krašto ekonomika, kasdieniniu gyvenimu, nes dar neturima savos valiutos, pramonei žaliavų, kuro šildymui ir panašių reikmenų, be kurių yra sunku išsiversti. Daugumos manymu, Seimo rinkimų rezultatai pasisuko nelaukta kryptimi tik dėl to, kad gyventojams pritrūko kantrybės pakešti buitinius trūkumus. (...)

Šia proga norėčiau padaryti keletą pastabų, kurios yra paremtos mano stebėjimais ir mano paties patyrimu, dirbant man visuomeninį darbą Amerikoje.

Gimęs Amerikoje iš tėvų, atvykusių čia Amerikon po Pirmojo pasaulinio karo, nuo mažens stebėjau lietuvių ateivių gyvenimą, jų vargus ir rūpesčius. Mačiau, kaip lietuviai ateiviai sunkiai dirbo, rūpinosi šeimomis, tačiau nepamiršo savo tautiečių tėvynėje. Ekonomiškai sutvirtėję, jie kūrė papirgas, steigė laikraščius, sporto klubus, mokyklas, meno ratelius ir pan. Žodžiu, būrėsi krūvon, kad būdami kartu galėtų išlikti lietuviais. Tuo pat metu tie suvargę imigrantai iš savo kuklių santaupų siuntė pinigų, drabužių, avalynę vargstantiems Lietuvoje.

Ir štai kilo Antrasis pasaulinis karas, Lietuvai iš naujo atnešęs nelaisvę ir jos gyventojams didžius vargus ir kančias. Tas karas pagimdė milijonus tremtinių, kurių tarpe buvo tūkstančiai lietuvių, pasitraukusių į Vakarus ir beieškančių krašto, kur galėtų įsikurti.

1941-aisiais metais, išgirdęs apie sunkią Lietuvos priespaudą naujoje sovietų imperijoje ir bausiuosius trėmimus, būdamas vos 16-kos metų gimnazistas, pasiryžau įsteigti LIETUVIŠKĄ RADIO VALANDĄ, per kurią galėčiau skatinti savo tautiečius veikti, dirbti ir kovoti už Lietuvos išlaisvinimą. Tą darbą tęsdirbu ir dabar, po 52-jų metų, be pertraukos...

Tada AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA pradėjo belsti į sostinės Vašingtone įstaigų duris ir į paties Prezidento Rooseveltto, prašydama nepripažinti neteisėto Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, ir vėliau, kad

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS METINIO SUVAŽIAVIMO**IVYKUSIO**

1992 m. vasario 28-29 ir kovo 2 d.d.

307 W. 30th St., New York, NY

PROTOKOLAS**PIRMOJI SESIJA**

1. SLA Pildomosios Tarybos Metinį Suvažiavinį atidarė SLA prezidentas dr. Vytautas P. Dargis 1992 m. vasario 28 dieną 5 val. po pietų, SLA Centro patalpose, 307 W. 30th St., New York, NY 10001.
2. SLA Prezidentas dr. Vytautas P. Dargis paprašė sekretorę Genovaitę Meiliūnienę atlikti vardošaukį. Suvažiavimo pirmoje sesijoje dalyvauja:
Dr. Vytautas P. Dargis Prezidentas
Vytautas Kasniūnas Viceprezidentas
Genovaitė Meiliūnienė Sekretorė
Prof. Jokūbas J. Stukas, Ph.D. Iždininkas
Nellie Bayoras-Romanas Iždo Globėja
Išskyrus SLA Daktarą Kvotėją dr. Kazi Bobelį ir SLA Iždo Globėją Josephinę Miller.
3. Sekretorė Genovaitė Meiliūnienė pateikė darbotvarkę 25 punktų. Nellie Bayoras-Romanas pasiūlius, Prof. Jokūbai Stukui parėmus, Dienotvarkė buvo priimta vienbalsiai.
4. Sekretorė Genovaitė Meiliūnienė perskaito praeito Pildomosios Tarybos suvažiavimo protokolą, 1991 m. spalio 18-19 d.d.
Prof. Jokūbai Stukui įnešus, Nellie Bayoras parėmus protokolas vienbalsiai priimtas.
5. Prezidentas dr. Vytautas P. Dargis posėdžiui pirmininkauti kviečia viceprezidentą Vytautą Kasniūną, kad galėtų pateikti savo raportą.

SLA PREZIDENTO DR. VYTAUTO P. DARGIO**RAPORTAS**

SLA prezidentas dr. Vytautas P. Dargis kalbėjo apie savo darbą ir ryšius su Centru, Pildomosios Tarybos nariais. Veikdamas plačiai šakotoje veikloje, rūpinasi kaip surasti SLA narių, apie jų išsijungimą į SLA. Bendradarbiauja spaudoje.

Prof. Jokūbai J. Stukui įnešus, Genovaitė Meiliūnienei parėmus Prezidento raportas vienbalsiai priimtas ir visi jo atlikti darbai ratifikuoti.

6. Prezidentas dr. V.P. Dargis grįžta posėdžiui pirmininkauti ir kviečia viceprezidentą Vytautą Kasniūną pateikti savo raportą.

SLA VICEPREZIDENTO VYTAUTO KASNIŪNO**RAPORTAS**

Vytautas Kasniūnas pranešė apie "Tėvynės" reikalus, bendradarbiavimą spaudoje. Jaunųjų akademikų susiburimuose daro pranešimus apie SLA.

N. Bayoras-Romanas įnešus, Prof. J.J. Stukui parėmus, viceprezidento raportas vienbalsiai priimtas.

7. Prezidentas dr. V.P. Dargis pirmąją sesiją uždarė 8 val. p.p. ir pranešė, kad antroji sesija prasidės rytoj, 1992 m. vasario 29 d. 10 val. ryto toje pačioje vietoje.

ANTROJI SESIJA

8. Prezidentas dr. Vytautas P. Dargis Pildomosios Tarybos Suvažiavimo antrąją sesiją atidarė 10 val. ryto, 1992 m. vasario 29 d. 307 W. 30th St., New York, NY.
9. Prezidentas pakvietė sekretorę G. Meiliūnienę atlikti vardošaukį. Posėdyje dalyvauja prezidentas dr. V.P. Dargis, viceprezidentas V. Kasniūnas, sekretorė G. Meiliūnienė, iždininkas Prof. J. J. Stukas ir iždo globėja Nellie Bayoras-Romanas.
10. Prezidentas dr. V.P. Dargis kviečia sekretorę G. Meiliūnienę išduoti savo raportą.

SLA SEKRETORĖS GENOVAITĖS MEILIŪNIENĖS**RAPORTAS**

Nuo praeito SLA Pildomosios Tarybos suvažiavimo 1991 m. spalio 18-19 d. praėjo tik keturi mėnesiai, bet turėjau atlikti daug svarbių organizaciją liečiančių darbų.

Praeitame SLA Pildomosios Tarybos suvažiavime vienbalsiai buvo išrinktas iždininko pareigas eiti Prof. Jokūbas J. Stukas. Malonu, kad prof. J.J. Stukas, Ph.D., sutiko tas pareigas eiti ir kartu sutiko dalyvauti nominacijose.

Po suvažiavimo sugrįžusi, skubiai turėjau visuose dokumentuose pakeisti SLA Iždininko pavardę, pranešdama apie naujai išrinktą iždininką. Reikėjo užpildyti eilę formų ir rezoliucijų:

Mellon Bank (East), Philadelphia, PA
Checking Account No. 02-53-098 (M)
Checking Account No. 02-53-056 (D)

Mellon Bank (East), Philadelphia, PA
Money Market Account No. 654-444

Mellon Bank, NA, Pittsburgh, PA
kurjame laikomas visas SLA turtas investmentai.

SENIAUSIAS PASAULYJE LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS- "TĖVYNĖ"

Kadangi SLA Pildomoji Taryba 1991 metais spalio 19 dieną paskyrė Į Investmentų Komisiją SLA Prezidentą, Sekretorę ir Iždininką, todėl Mellon Bank, NA, Pittsburg, PA buvo pasiūsta Rezoliucija.

RESOLUTION
Adopted by the
SUPREME EXECUTIVE BOARDof the
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

WHEREAS, The Supreme Executive Board of the Lithuanian Alliance of America, a Fraternal Benefit Society, duly organized and existing under and by virtue of the laws of the Commonwealth of Pennsylvania, pursuant to the power and authority conferred in said Executive Board by the Constitution and By-Laws of the Lithuanian Alliance of America, is empowered to buy, to sell, to exchange and to lease real estate and other assets and it shall, if it finds necessary, have the right to delegate its power to regulate and to make investments to a committee composed of members of the Executive Board, which shall be called the INVESTMENT COMMITTEE.

THEREFORE, at a meeting of the Supreme Executive Board of the Lithuanian Alliance of America held in the Hampton Inn, Bedford, Illinois, October 18, 1991 upon motion made, seconded and unanimously carried, the following Resolution was adopted:

RESOLVED, that an Investment Committee consisting of three persons members of the Executive Board be appointed to buy, sell or exchange bonds, United States Notes or securities or other Certificates of Indebtedness on behalf of the Lithuanian Alliance of America, and that the persons appointed to said Investment Committee are:

Vytautas P. Dargis President
Genevieve Meiliūnas Secretary
Prof. Jack J. Stukas, Ph.D. Treasurer

IN WITNESS WHEREOF the Executive Board of the Lithuanian Alliance of America have set their hands and attached the seal of said Alliance hereto.

Dates this 19th Day of October, 1991

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

Executive Board

Vytautas P. Dargis, MD

Vytautas Kasniūnas

Genevieve Meiliūnas

Prof. Jack J. Stukas, Ph.D.

Nellie Bayoras-Romanas

Lapkričio mėnesyje skubiai reikėjo paruošti Nominacijų atsišaukimus ir 1991 m. lapkričio 14 dieną viskas buvo kuopoms išsiuntineta. Nominacijų rezultatai buvo paskelbti 1992 m. sausio mėnesio "Tėvynėje", gi Balsavimui atsišaukimai buvo išsiuntinėti vasario 14 dieną.

Nuo sausio mėnesio pradžios skubiai pradėjome ruošti Metiniam Raportams Valstijoms. Turėjome paruošti statistinius duomenis kompiuteriui, sutvarkyti atskaitomybės knygas, investment ir t.t.

SLA Iždininkės darbą beveik per visus 1991 metus teko atlikti man, su Centro tarnautojų pagalba, kas apsunkino Centro darbus. Man teko ne tik vakarais, bet ir savaitgaliais padirbėti.

Nežiūrint visų sunkumų, paruošiau aktuariui Iždininkės smulkų raportą: viso SLA turto (Bonų) smulkia atskaitomybę, taip pat ir Bankinį raportą. Visi Iždininkės rekordai buvo suderinti su Centru.

Iš Aktuaro užbaigtus raportus gavau tik šią savaitę. Teko dar daug papildomų formų pildyti, kurie gali būti užbaigti tik gavus aktuaro paruoštus raportus.

Raportai ir reikalingos formos buvo peržiūrėti ir SLA prezidentui, sekretorei ir iždininkui pasirašius, išsiuntinėti Valstijoms.

Turėjau daug posėdžių su iždininku prof. J.J. Stuku, kuriam perdaviau iždininkės rekordus ir supažindinau su iki šiol iždininkės eitas pareigas. Kaip jau minėjau, 1991 m. iždininkės darbas buvo paliktas mano atsakomybėje bei žinioje, ir tik nuo 1992 metų naujas iždininkas savo darbą pradėjo atlikti.

Labai daug tenka susirašinėti su Apdraudos Departmentais, duoti paaiškinimus ar papildomus duomenis, liečiančius SLA kaip Fraternalinę Organizaciją.

Kaip praeityje, taip ir šiais metais turėjau suorganizuoti SLA Centro patalpose Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą kovo 1 dieną. Dalyvaus ir mūsų narys - Lietuvos Ambasadorius prie Jungtinių Tautų Anicetas Simutis ir SLA Pildomoji Taryba. Pakviesti New Yorko, New Jersey SLA kuopų nariai, organizacijų atstovai bei veikėjai.

Aš, kaip Susivienijimo sekretorė, dalyvauju kuopų susirinkimuose bei jų parengimuose. Dalyvavau Lietuvos Ambasadoriaus prie Jungtinių Tautų Aniceto Simučio surengtame specialiam Lietuvos Nepriklausomybės priėmimo.

Kadangi apie smulkia Susivienijimo veiklą ir Financinę atskaitomybę pateiksiu ateinančiam 1992 metų Seime, todėl paduosiu tik svarbiausius skaičius:

1991 m. gruodžio 31 d.

SLA Turtas ir Atsakomybė - viso \$3,520,982

SLA Išgalės "Salvancy" - 184.50%

Narių turėjome - viso 3,875

Apdraudos suma - viso \$2,906,197

Tautinėje Fondacijoje yra - \$32,962.21

Fraternaliniame Fonde - \$29,651.67

(įskaitant \$23,619 neišmokėtų pomirtinių)

(Atkelta iš 6 psl.)

Pajamos

Pajamos iš Investmentų	\$239,782.37
Narių mokesčiai ir kit	63,648.04
Viso	\$303,648.04

Išmokėta

Apdraudos, algos, ir kit išlaidos	\$311,756.87
Pensylvanijos egzaminieriams	15,493.18
Dividentai nariams paskirta	50,000.00
Viso	\$327,250.05

INVESTMENTAI

Pribrendę ir atšaukti Bonai	\$208,000
Nupirkti Bonai	\$126,562
Certifikatų paskola nariams	2,000
Pastaba: Likusieji investmentų pinigai buvo investuoti 1992 m. sausio mėn.	

Smulkesnius duomenis mielai pateiksiu ir paaiškinsiu.

Genovaitė Meiliūnienė
SLA Sekretorė

Nellie Bayoras-Romanas įnešus, Vytautui Kasniūnui parėmus, Sekretorės raportas vienbalsiai priimtas ir visi jos darbai bei padarytos išlaidos ratifikuoti.

11. Išgirdusi platų sekretorės raportą, prof. Jokūbai Stukui įnešus, Nellie Bayoras-Romanas parėmus, Pildomoji Taryba vienbalsiai nutarė dalinai kompensuoti sekretorei Genevieve Meiliūnas už 1991 metais eitas išdininkės pareigas, (išdininkei Christine Austin sergant ir, nuo 1991 metų liepos 19 dienos, jai mirus), nes naujas išdininkas savo pareigas pradėjo atlikti tik nuo 1992 m. sausio 1 dienos. Buvo pareikšta sekretorei G. Meiliūnas nuoširdi padėka už kruopčiai atliktus darbus.

12. Prezidentas dr. V.P. Dargis kviečia išdininką prof. Jokūbą J. Stuką išduoti savo raportą.

SLA IŽDININKO Prof. JOKŪBO J. STUKO RAPORTAS

SLA išdininkas prof. Jokūbas J. Stukas, tik neseniai pradėjo eiti savo pareigas, susipažįsta su išdininko darbu. Bendradarbiauja spaudoje, ypač plačiai reiškiasi "Tėvynėje".

G. Meiliūnienei įnešus, V. Kasniūnui parėmus išdininko raportas vienbalsiai priimtas.

13. Baigęs savo raportą prof. Jokūbas J. Stukas pareiškė, kad SLA Seimo paskirtą atlyginimą, einant Išdininko pareigas, vietoje jam, išmokėti Loretai I. Stukas, kuri atlieka jo, išdininko, raštinės darbus.

V. Kasniūnui įnešus, N. Bayoras-Romanas parėmus, Pildomoji Taryba vienbalsiai nutarė išdininko prašymą patenkinti ir nuo 1992 metų kovo 1 dienos nustatytą išdininko algą-kompensaciją išmokėti Loretai I. Stukas.

14. Sekretorė G. Meiliūnienė informuoja, kad Susivienijimas New Yorke Chase Manhattan Banke nuo daugelių metų turi Seifo Dežutę, kur šiuo metu yra tik likusieji SLA auksiniai ženkleliai. Svarbių dokumentų ten nėra.

N. Bayoras-Romanas įnešus, V. Kasniūnui parėmus, vienbalsiai nutarta SLA "Safe Deposit Box" Chase Manhattan Banke uždaryti, nes SLA Centras turi savo nedegamą spintą.

15. Prezidentas dr. V.P. Dargis kviečia Iždo Globėją Nellie Bayoras-Romanas išduoti savo raportą.

SLA IŽDO GLOBĖJOS NELLIE BAYORAS-ROMANAS RAPORTAS

Iždo Globėja Nellie Bayoras-Romanas pranešė žodžiu apie savo atliktus darbus kaip Iždo globėja. Ji plačiai veikia SLA kuopose, įvairiose organizacijose.

Prof. J.J. Stukui įnešus, G. Meiliūnas parėmus, Iždo Globėjos raportas vienbalsiai priimtas.

16. Pasikeitus SLA Pildomosios Tarybos narių sudėčiai vienbalsiai nutarta sudaryti sekancias Komisijas:

- | | |
|---|--|
| 1. Tautos ir Kultūros Reikalams Komisija:
Dr. Vytautas P. Dargis
Vytautas Kasniūnas
(Atviras) | 5. Moksleivių Komisija:
Dr. Kazys Bobelis
Vytautas Kasniūnas
Josephine Miller |
| 2. Investmentų Komisija:
Dr. Vytautas P. Dargis
Genevieve Meiliūnas
Prof. Jokūbas J. Stukas | 6. Vajaus Komisija:
Visi 7 Pildomosios Tarybos nariai:
Dr. Vytautas P. Dargis
Vytautas Kasniūnas
Genevieve Meiliūnas
Prof. Jokūbas Stukas
Josephine Miller
Nellie Bayoras-Romanas
Dr. Kazys Bobelis |
| 3. Nuosavybės Komisija:
Dr. Vytautas P. Dargis
Genevieve Meiliūnas
Prof. Jokūbas J. Stukas | |
| 4. Imigrantų Komisija:
Dr. Vytautas P. Dargis
Josephine Miller
Dr. Kazys Bobelis | |

INVESTMENT: KOMISIJOS RAPORTAS

17. Investmentų Komisijos vardu pranešimą nuo 1991 metų rugsėjo 30 d. iki gruodžio 31 dienos pateikia sekretorė Genovaitė Meiliūnienė.

Bond Matures/Called

Par Value \$25,000	Corn Products Co. Purchased 1967 at 7.570% Maturity - August 15, 1992 Called 1991, Received	\$25,000
Par Value \$50,000	New England Power Co. Purchases 11/1/1961 at 4.625% Maturity 11/1/1991 Received	50,000
Par Value \$10,000	Consolidated Edison Co. of New York Purchased 1/2/1962 at 4.625% Maturity 11/1/1991 Received	10,000
Par Value \$10,000	Consolidated Edison Co. of New York Purchased 1961 at 4.625% Maturity 11/1/1991 Received	10,000
Par Value \$10,000	General Tel. Co. of California Purchased 12/28/1961 at 4.625% Maturity 12/2/1991 Received	10,000
	Total Received	\$105,000

Bond Purchased

Par Value \$75,000	U.S. Treasury Notes 7.20% Purchased 12/14/1991 Dated 11/15/91 Maturing 11/15/2001 Paid: Principal	\$77,062.50
	Accr. Interest	695.40
	Total paid	\$77,757.90

Nellie Bayoras-Romanas įnešus, Vytautui Kasniūnui parėmus, Investmentų Komisijos raportas vienbalsiai priimtas ir visi darbai bei transakcijos ratifikuoti.

Dr. Vytautas P. Dargis
Genevieve Meiliūnas
Prof. Jokūbas J. Stukas**NUOSAVYBĖS KOMISIJOS RAPORTAS (Dr. V.P. Dargis ir G. Meiliūnas)**

18. Sekretorė G. Meiliūnienė Nuosavybės Komisijos vardu pranešė, kad nuo 1991 metų spalio 19 dienos jokių kapitalinių remontų nebuvo, tik turėjome pataisymų, ką atliko "Serve Well Plumbing & Heating":

- | | |
|---|---------|
| 1. "Repiped 3rd and 4th floor bathrooms hot and cold water to bathtub, vanity and bowl" | \$1,520 |
| 2. "Drained and clean gas boiler etc. | 310 |
| 3. Installed new wallcocks in 1st & 4th Bathrooms | 500 |

N. Bayoras-Romanas įnešus, V. Kasniūnui parėmus, Nuosavybės Komisijos raportas vienbalsiai priimtas ir visos padarytos išlaidos ratifikuotos.

19. Toliau buvo diskusijos apie SLA Namą, 307 W. 30th St., NYC pardavimo ir pirkimo naujo namo geresnėje New York vietoje. Pavesta sudaryti Komisiją, kuri reikalą galės išaiškinti ir duoti savo rekomendaciją.

VAJAUS KOMISIJOS RAPORTAS (Dr. V.P. Dargis ir G. Meiliūnas)

20. Vajaus Komisijos vardu sekretorė pranešė, kad nuo 1990 m. sausio 1 dienos iki 1991 m. gruodžio 31 dienos pagal naujas vajaus teisykles 1980 SCO Mokesčių Lentelės, viso prirašyta:

1990 metais 73 nariai \$99,000 sumoje
1991 metais 68 nariai 104,000 sumoje

Šiame Pildomosios Tarybos posėdyje nutarta, kad visa Pildomoji Taryba yra Vajaus Komisijos nariais, todėl bendromis jėgomis ir pastangomis turėsime rasti naujų sumanymų, kaip padidinti Susivienijimo narių skaičių. Tai yra vienas iš svarbiausių uždavinių.

21. Apsvarstius šį reikalą, Pildomoji Taryba nutarė naujų narių priėmimo amžių pratęsti iki 75 metų, apie ką nutarta pasitarti dar su mūsų aktuaru R.E. Bruce.

TAUTOS IR KULTŪROS KOMISIJOS RAPORTAS

22. Komisijos vardu raportą žodžiu atliko SLA prezidentas dr. Vytautas P. Dargis, pranešdamas apie savo veiklą kaip Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirmininkas, spaudos bendradarbis.

"TĖVYNĖS" REIKALAI

23. "Tėvynės" reikalais pranešimą atliko "Tėvynės" redakcinės komisijos narys Vytautas Kasniūnas, supažindamas su įvairiais laikraščio redagavimo, leidimo, paruošimo spaudai darbais.

(Atkelta iš 7 dsl.)

24. Sekretorei Genevieve Meiliūnas ėnešus, Nellie Bayoras-Romanas parėmus, vienbalsiai buvo nutarta paskirti Vytautą Kasniūną redaktoriaus pareigas eiti nuo 1992 metų kovo 1 dienos ir atlyginti:

Už redaktoriaus darbą \$300.00
 Spaustuvei už surinkimą,
 sulaužymą, nuotraukų paruošimą spaudai ir t.t. 500.00
 Rerezentacijai ir pan 50.00

25. Prezidentas dr. Vytautas P. Dargis antrąją sesiją uždarė 1992 m. vasario 29 d., 6 val. p.p. ir pranešė, kad trečioji sesija prasidės pirmadienį 1992 m. kovo 2 dieną, 11 val. ryto toje pačioje vietoje.

Sekretorė Genovaitė Meiliūnienė pranešė, kad rytoj 1992 m. kovo 1 dieną, 2:30 Centro patalpose įvyks Susivienijimo tradicinis Vasario 16-tosios minėjimas, dalyvaujant generaliniam konsului Anicetui Simučiu, pirmą kartą kaip Lietuvos Ambasadoriui prie "United Nation".

TRECIOJI SESIJA

26. Prezidentas dr. Vytautas P. Dargis Pildomosios Tarybos suvažiavimo trečiąją sesiją atidarė 11 val. ryto 1992 m. kovo 2 dieną SLA Centro patalpose. Sesijoje dalyvauja Pildomosios Tarybos nariai kaip ir antroje sesijoje.

27. Sekretorė G. Meiliūnas pranešė, kad SLA skola "Vienybei" dar neišmokėta. Prezidentui dr. V.P. Dargiui pasitarus su advokatu Vytold C. Yasus Chicagoje dėl skolos išmokėjimo, Nellie Bayoras-Romanas ėnešus, Genevieve Meiliūnas parėmus, Pildomoji Taryba, vienbalsiai nutarė "Vienybės" skolą išmokėti "Vienybės" savininkės Valerijos Tysliava turto administratotiui Joseph N. Tysliava, gavus iš jo reikalingus dokumentus.

28. Sekretorė G. Meiliūnas supažindina Pildomosios Tarybos narius su 1991 metiniais raportais, kurie buvo pasirašyti dr. Vytautas P. Dargis, Genevieve Meiliūnas ir prof. Jack J. Stukas, 1992 m. vasario 28 dieną ir tą pačią dieną išsiuntinėti Valstijoms. Aktuaro "1991 Year of Operation" raportą gausime vėliau.

29. Sekretorė G. Meiliūnas perskaito aktuaro "Bruce and Bruce Co., Consulting Actuaries" laišką iš 1992 m. vasario 28 dienos. Pagal Apdraudų Departamentų reikalavimus Susivienijimas turi iki šių metų balandžio 1 dienos atlikti "Management's Discussion and Analysis".

Tai pirmas toks reikalavimas, todėl Aktuarui sutikus, Pildomoji Taryba nutarė pavesti Aktuarui tokią analizę paruošti ir išsiuntinėti Valstijų Apdraudoms. V. Kasniūnui pasiūlus priimti, N. Bayoras-Romanas parėmė. Seka šio sutikimo raštas:

**MANAGEMENT'S DISCUSSION AND ANALYSIS
 1991 ANNUAL STATEMENT**

The undersigned acknowledges receipt of information relative to the required annual statement supplement titled "Management's Discussion and Analysis".

We ask that Bruce and Bruce prepare the Analysis and return it to us for review for submission before April 1.

Society name: LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

Date: March 2, 1992

Officer Signature:

Vytautas P. Dargis, MD
 Genevieve Meiliūnas
 Jack J. Stukas

DIVIDENDAI

30. Sekretorė G. Meiliūnas praneša, kad kuopoms ir pavieniai-atskiriems nariams išsiuntinėti 2,071 čekiai bendroje sumoje \$41,913.89. Išlaidų turėjome "Computer Specialties Corporation" už čekių paruošimą išsiuntimui \$924.55, Aktuarui \$2,492.00. Tarnautojoms už čekių peržiūrėjimą, suderinimą su Centro rekordais, ką turėjome skubiai atlikti prieš išsiuntimą, už viršlaikį bus apskaičiuota vėliau.

Prof. Jokūbui J. Stukui ėnešus, Vytautui Kasniūnui parėmus, dividendų pranešimas vienbalsiai priimtas ir visos transakcijos ratifikuotos.

SLA SEIMAS 1992 m.

31. Prezidentas Vytautas P. Dargis, praneša, kad negavo teigiamo atsakymo iš Miami, Floridos, SLA 373 kuopos, todėl Pildomoji Taryba nutarė Seimą ruošti kitoje vietoje, gal Chicagoje.

Tuo reikalu, prof. J.J. Stukui ėnešus, N. Bayoras-Romanas parėmus, vienbalsiai nutarta ir toliau Seimo reikalus pavesta tvarkyti dr. Vytautui P. Dargiui, SLA Prezidentui.

**PENNSYLVANIA INSURANCE DEPARTMENT
 EGZAMINACIJA**

32. Sekretorė G. Meiliūnas praneša, kad 1991 metais liepos 8 dieną į SLA Centrą atvyko Pennsylvania Insurance Department'o egzaminieriai T.R. Them, CFE ir J.M. Colorado, AFE ir tikrino už 1987, 1988, 1989 ir 1990 metus. Savo darbą egzaminieriai užbaigė tik 1991 m. rugpiūčio 2 dieną.

Commonwealth of Pennsylvania Insurance Department 1992 m. atsiuntė egzaminierių raportą, kuriame pažymėta, kad SLA finansinis stovis yra geras ir kad pinigine atskaitomybė vedama tvarkingai. Jokių pastabų ar pakeitimų dėl vedamų knygų nedavė. Ištrauka iš jų raporto:

"Comments and Recommendations"

*** There were no recommendations contained in the last report of examination. There are no recommendations to be made as a result of this examination...

Egzaminieriai pasiūlė, kad būsimasis SLA seimas atkreiptų didesnę dėmesį į narių prieauglį, įrašytų daugiau naujų narių. Susipažinę su išdininkės dokumentais, ir sužinoję kaip jai mirus, buvo labai netvarkingai pašalinių asmenų perduoti, pasiūlė, kad ateityje visi SLA Išdininko rekordai būtų SLA centre. Išrinkus naują išdininką, šis reikalas atpuolė, ir dabar SLA išdininko rekordai yra SLA centro įstaigoje.

Kadangi SLA nariams išmokama tik "Ligoje Pašalpa" prie turimos gyvybės apdraudos, bet ne kaip atskirą Sveikatos Apdraudą (Health Insurance), todėl revizoriai ir aktuaras sutiko, kad Ligoje Pašalpos Fondas būtų sujungtas su Apdraudos Fondu.

Egzaminacijos raportas buvo persiųstas SLA aktuarui ir gavome iš jo tokią atsakymą:

Dear Mrs. Meiliunas:

The Report of Examination as of December 31, 1992 has been received. It is most acceptable to LAA and should be acknowledged with thanks.

The Report is very clean in that it contains no criticisms. The changes which Pennsylvania makes are in favor to LAA. While there are no recommendations by the examiners, they do suggest on page 16 that the declining membership and physical circumstances of LAA be brought before the next convention.

Management should feel quite complimented by this report. Please accept our congratulation.

Kindest regard and best personal wishes.

Sincerely,

Bruce and Bruce Company
 Consulting Actuaries
 R.E. Bruce, FCA, MAAA

33. Sekretorė G. Meiliūnas pranešė, kad praeityje visi SLA Pildomosios Tarybos nariai būdavo įtraukti į algų sąrašą ir reikalaujami mokesčiai, kaip Social Security, buvo atitinkamai atskaityti.

Kadangi SLA viceprezidentas, išdo globėjai ir daktaras kvotėjas gauna tik vienkartinį atlyginimą į metus, todėl nuo 1991 metų jokių atskaitymų iš algų nedarė, tik kiekvienam išsiuntinėjo IRS Form 1099.

34. Kaip jums žinoma, Prezidentas ir Išdininkas gauna mėnesinį atlyginimą, nustatytą SLA Seimo. Todėl praeityje būdavo atskaitoma reikiama suma Social Security ir t.t. Pagal Prezidento ir Išdininko pageidavimą, nuo 1992 m. sausio 1 dienos jokių atskaitymų nebedarome, todėl ir į algų sąrašą jų pavardės lieka neįtrauktos. Gale metų bus jiems pasiūsti IRS Form 1099.

35. Iki šiol visi tarnautojai, SLA Prezidentas ir Išdininkas, išbuvę vienus metus, būdavo įtraukti į Susivienijimo Pensijos Planą.

Sekretorė G. Meiliūnas perskaitė iš aktuaro gautą laišką 1992 m. vasario 24 dieną, kuriame jis paaiškino:

*** that they (Messtrs. Vytautas P. Dargis & Jack J. Stukas) are no longer employees of the Society. As such, their eligibility to participate in the captioned plan and to accrue any pension benefit in the plan terminated from the time they were removed from the payroll"

Todėl nuo 1992 metų sausio mėnesio jiedu nepriklauso SLA Pensijos Plane.

36. Sekretorė G. Meiliūnas supažindina Pildomąją Tarybą su gautu iš aktuaro "Pension Plan of Lithuanian Alliance of America Actuarial Valuation Report Year Ending December 31, 1991. Pensijos Plano "assets" 1991 m. sausio 1 d. buvo \$194,379.

37. Svarstyta SLA Centro tarnautojų atlyginimas.

Jokūbui Stukui ėnešus, Vytautui Kasniūnui parėmus, vienbalsiai nutarta tarnautojams nuo 1992 metų kovo mėnesio pakelti algas pagal išstarnautą laiką ir kvalifikacijas, t.y. mokėti per valandą: Helen Brazauskas \$9.50, Elena Prekeris \$8.50, Lucia Alinskas \$8.00, Ona Osmolskis \$8.00 ir Živilė Jurevičius \$8.00.

Prašymai

38. G. Meiliūnienėi ėnešus, J.J. Stukui parėmus, vienbalsiai nutarta paremti Lietuvos Misijos išlaikymui Jungtinėse Tautose "Lithuanian Mission to the United Nations" \$1,000 sumoje.

39. V. Kasniūnui ėnešus, G. Meiliūnienėi parėmus, vienbalsiai buvo nutarta paremti \$1,000 sumoje Deborah Hospital, kuri numato šiais metais važiuoti į Vilnių ir gydyti sunkiai sergančius Lietuvos vaikus.

40. Prezidentas Vytautas P. Dargis, trečiąją Pildomosios Tarybos sesiją ir kartu suvažiavimą uždarė 1992 m. kovo 2 d. 3 val. p.p.

Vytautas P. Dargis, MD
 SLA Prezidentas

Genevieve Meiliūnas
 SLA Sekretorė

SVEIKATA

AUGUMO HORMONAI — SENĖJIMO BAROMETRAS

Betty Kamen, Ph. D/ Lets Live

Nors dar vis jaučius jaunatviškai, bet, kaip ir dauguma žmonių, metams slenkant aš randu savyje senėjimo žymių. Taip pat pastebiu pasikeitimų veiduose giminių, kurių ilgesnį laiką nemačiau.

Anot Wisconsin Medicinos kolegijos praveštų tyrimų duomenų, viena pagrindinių senėjimą skatinančių priežasčių yra sumažėjęs augimo hormonų išteklius. Jų mažėjimas prasideda trisdešimtuosiuose gyvenimo metuose. Tyrimų išvadoje teigiama: „Jeigu padauginame šių hormonų tiekimą, mes padedame sulėtinti ar net atgręžti senėjimo vyksmą į priešingą — jaunėjimo pusę.

KAS YRA HORMONAI?

Hormonas yra cheminis „pasiuntinys“, daugiausia gaminamas po visą kūną išmėtytų liaukų. Liaukos be pertraukos veikia ištisą parą išskirdamos hormonus tiesiai į kraujotaką. Kraujotakis nuplukdo ir aprūpina hormonais kitas lasteles, dažnai esančias toli nuo pradinio šaltinio. Tačiau nei hormonų išskyrimas, nei jų plukdymas į tolimesnes lasteles nėra atsiktiniai veiksmi. Hormonai reguluoja, skatina ir apriboja.

Jie kontroliuoja gyvybės vystymosi vyksmą: žmogaus ūgį, vaikų gimdymą, lytines savybes, net žmogaus protinį stovį ir asmenybės bruožus.

Kaip magnetas metalą, taip hormonus traukia įvairūs „imlumo taškai“. Tie „imlumo taškai“ atitinkamai lasteliai suteikia galimybę priimti hormoną. Milžiniški skaičiai tų „imlumo taškų“ randasi ant kiekvienos lastelės, kurių yra trilijonai. Užraktai ir raktai yra analoginio pobūdžio: kiekvienas pavyzdys yra kitokios, tik šiam pavyzdžiui būdingos, formos. O „imlumo taškai“ yra surūšiuoti pagal atskiras chemines grupes. Insulinas gali į lastelę patekti tik per insulinui skirtus „imlumo“ vartus, norepinefrinas — tik per jam skirtus vartus, ir t.t. Daugiau kaip šimtas sistemų, kovojančių prieš senėjimo vyksmą, buvo ištirta. Žmogui senstant, apie penki nuošimčiai tų „imlumo taškų“ rodo susitelkimo vyksmą, o dvidešimt penki nuošimčiai nerodo jokio pakitimo. Bet septyniadesimt nuošimčių rodo „imlumo taškų“ susitelkimo nykimą. (Health And Disease in Old Age, Little Brown and Company, 1982).

GLEIVINĖ — ŽIRNIO DIDUMO TITANAS

Gleivinė liauka yra pavienė žirnio didumo sandara. Ši mažutė ir stebuklinga „skeveldrelė“, gamina aukštai specializuotos paskirties medžiagas įvairiu „nurodymu“ vyksmui derinti. Jos reikšmė yra tokia svarbi, kad ji vystymosi „priežiūroje“ vaidina pagrindinį vaidmenį. Ji dalyvauja „priežiūroje“ augimo, subrendimo, atkūrimo, estrogenų išskyrimo, inkstų veikimo, kraujo cukraus apykaitoje, spalvotumo kontrolėje, vandens sulikyme, net vidurių ištuštinimo vyksme. Tačiau nors ji ir yra tokia „galinga“, ji nėra nepriklausomai savistovi, bet veikia pagal hipotalamos smegenų dalis, kuri kontroliuoja vidinių organų veikimą) nurodymus.

AUGUMO HORMONŲ ISTORIJA

1880 metais buvo spėliojama, kad gleivinė liauka yra augimo reguliavimo veiksnys. Pusšimtį metų vėliau tas pasitvirtino. Vyko tolimesni tyrimai. Jau 1957 metais augimo hormonų išvirkštimai paspartino žmonių augimą.

NAUJOS ŽINIOS APIE ASPIRINO NAUDĄ

PARADE Magazine

Nors jau praėjo apie šimtas metų kai aspirinas pasirodė rinkoje, bet mokslininkai jame dar vis atranda gydomųjų deimantų. Pastaraisiais metais jie patyrė, kad šis senas vaistas yra kone stebuklingas.

Gydytojai aspiriną prirašydavo nuo skausmingo sanarių uždegimo, nuo aukštos temperatūros, ar nuo bet kūr kūne esančių skausmų.

Dabar mokslininkai sužinojo, kad aspirino gydymasis pajėgumas yra daug didesnis. Štai dar nuo ko jis padeda:

- * Sumažina mirtino priepuolio pavojų nuo aukšto kraujospūdžio neštumo metu;
- * Gydo migreninius galvos skausmus;
- * Sulėtina katarakto vystymąsi;
- * Sulėtina dantų smegenų ligų vystymąsi;
- * Sustiprina kūno neimlumą ir pasipriešinimą ligoms.

Svarbiausia, mokslininkai įrodė, kad aspirinas apsaugoja (o gal ir išgydo) kai kurias širdies priepuolio bei smūgio ligas. Daugelis gydytojų dabar prirašo po vieną tabletę (į dieną) paprasto aspirino (325 miligramus). Daromi tyrimai su kūdikių (81 miligramų) dozėmis. Paklauskite gydytojo, ar tokia dozė jums būtų pakankama.

Anglijos Oksfordo universiteto mokslininkai ištyrė 100,000 ligonių, ėmusių po pusę aspirino tabletės į dieną. Įspūdingiausi radiniai buvo šie: širdies kraujo indų užteršimus turinčiuose vyruose aspirinas gali širdies arterijos teršalų masę numušti pusiau ar net du trečdalius, tuo sumažindamas širdies smūgio pavojų.

Kiti aspirino naudos faktai:

- * Duodant ligoniui aspirino tuoj po širdies smūgio, 23 nuošimčiai numušamas pavojus gauti kitą smūgį.

Kas antrą dieną imantys po aspiriną širdies ligą turintys ligoniai, numuša širdies smūgio pavojų 25 nuošimčius.

Tai labai įspūdingi duomenys atsimentant, kad aspirino pradžia glūdi kažkur senovės Graikijoje. Chemikas pavarde Bayer, aspiriną išvystė 1894 metais. Vokietijos rinkoje aspirinas pasirodė 1899 metais, ir jo pareikalavimas vis didėja. Spėjama, kad vien Amerikoje kasdien dabar sunaudojama apie 80 milijonų tablečių.

Greta gerųjų, aspirinas turi ir blogų ypatybių:

- * Kadangi aspirinas skystina kraują, tai nuo jo gali atsirasti neįprastinis kraujavimas. Gydytojai pataria septynias dienas prieš operaciją ar dantų gydytojo vizitą neimti aspirino.

- * Aspirinas gali pabloginti smūgį, kurio kilmė yra kraujuojanti, ne užteršta (užsikimšusi) arterija. Harvardo universiteto mokslininkų praveisti tyrimai taip pat rodo, kad aspirinas gali šiek tiek padidinti smegenų kraujoplūdžio pavojų.

- * Aspirinas gali būti skilvio suerzinimo ar kraujavimo, ir vidinio nepatogumo priežastimi.

Daugelis gydytojų pataria, kad ilgalaikiai aspirino naudotojai, įskaitant skilvio sutrikimus ir palinkimą į piktžaidę (ulcerį) turintys, naudotų apsaugos lukštą (coating) aptrauktą aspiriną. Kai kurios lukštą aptrauktų aspirinų rūšys skilvyje panaikina aspirino rūgštis, kitos palengvina tabletes nurijimą ir padeda panaikinti skilvio rūgštis. Lukštą aptrauktos tabletės sulėtina aspirino veikimą, todėl kai kurios rūšys geriau tinka galvos skausmui gydyti, kitos — sanarių skausmui malšinti. Todėl būtina skaityti etikečių nurodymus, dar geriau — paklausti gydytojo patarimo.

SPAUDA MEDICINOS KLAUSIMAIS

VANDENS NEPAPRASTUMAS

Self Care Journal

Sveikatos reikaluose nėra panacėjos — viską gydančio vaisto. Tačiau vienas skystis — vanduo, labai artimas tai apybraižai. Jeigu jo netektumėm, visą turtą atiduotumėm už jį. Jis būtų lyg sakramentas, gyvenimo esmė, visos mūsų sveikatos pagrindas.

Vandens vertę nagrinėdami įsitikiname, kad jis yra nepaprasto pobūdžio.

Kaip gydas vanduo veikia vidų ir išorę. Pūluojantis skaudulys, giliai įsmigęs pašinas ar pramušta žaizda geriau gyja ilgai pamirkinus šiltame vandenyje.

Pilnas druskos ir kitų mineralų jūros vanduo, geriausiai tinka mirkymui. Kai kurie mokslininkai galvoja, kad druskos santykis mūsų kraujyje lygsta pasaulio jūrų druskos santykiui tų priešistorinių laikų, kada pirmieji jūrų gyviai iškopė į sausumą. Tad perkeltine minties prasme galėtumėm sakyti, kad mūsų gyslonis tekantis kraujas yra anų laikų jūrų vanduo. Atsiliepdamos į mėnulio raidos ciklą, jūrų vandenys reiškiasi potvyniu ir atoslūgiu. Mūsų kraujas taip pat reaguoja į mėnulį, ypač delčioje pasireiškiančiais moterų kraujavimais.

Judancio vandens apytaka gydo žaizdas pašalindama bakterijas, negyvas lasteles bei pūlius, suteikdama kūno audinių remonto mechanizmui dirbti atnaujinimo darbą švarioje aplinkoje.

Vienas dažniausiai pasitaikančių sveikatos sutrikimų yra kūno vandens netekimas (dehidracija). To ypač reikia saugotis, kada žmogus turi aukštą temperatūrą. Žinovai mums liepia išgerti po aštuonis stiklus vandens į dieną, kas įgalina iš audinių ir kraujo išvalyti nuodus, ir per inkstus, storąją žarną, plaučius bei odą pašalinti iš kūno sistemas.

Skaudančių raumenų ir kitų atletinių skausmų atveju, gydomoji priemonė paprastai būna vandenį sukuriuojanti vonia. Vanduo švelniai, be aštrių smūgių, masažuoja audinius iki skausmai išnyksta. Jeigu dienos įtampa žmogų nuvargina, jam tereikia nueiti iki karštos vonios, kurios vandenyje išnyks visi skausmai, ir atgaivins.

Vandens mankšta yra geriausia priemonė išsilaikyti fizinio sveikatingumo aukštumoje. Kasdienis paplaukiojimas reikalauja visų raumenų įtampos ir naudojimo, kas palengvina ir pašalina daugelį nuo bėgimo mankštos, gimnastikos ar mechaninių mankštos priemonių atsiradusių skausmų bei sužeidimų.

Mes vandeniui taip pat švariname kūną bei sielą: kūną maudyklėje su gabalu muilo, sielą — kada tikintieji krikštinami vandeniui, ar vyksta į Liurdą atsigerti ar apsiprausti gydomuoju šaltinio vandeniui. Daugelis keliauja į mineralinių vandenų vietas sveikatos ieškoti.

Skatinamąją priežastį vanduo gauna iš vėjo judėjimo, iš žemės, iš jo paties „geidulių“. Anot rašytojo Theodoro Schwenk, vanduo dvasios ir energijos gauna iš „už mums suprantamų plotų“, ir jis tvarkydamasis pagal juos, sukuria tėkmę, kuri palaiko gyvybę, „išsijaučia“ į kūną ir kraują, medį, šaknį, lapą. . .

Jeigu norime pasaulyje pamatyti Kūrėjo dvasią, bereikia tik pažiūrėti į vandenį, kaip jie teka per pasaulį: čia krauju ir syvais, čia debesų drėgme per kalnus, čia lietumi, čia giliomis jūromis. Rūpinamiesi savimi, mes turime turėti laiko įlipti į vandenį ir įpilti vandens į save.

* Palyginus reta, bet mirtinga yra taip vadinamoji Reye's syndrome liga. Ji gali pakenkti aukštą temperatūrą turintiems ir aspirinu gydančiams gripu ar vėjaraupiais sergantiems vaikams ar paaugliams. To priežastis kol kas nežinoma.

LIETUVA

DIENOS KELYJE,
NAKTIES SAPNUOSE-
TU GYVA MŪSŲ ŠIRDYSE



Gražioji Nemuno Šalis

Česlovas Kudaba

NEMUNE, NEMUNĖLI

*Su Nemunu
Pateka saulė,
Su Nemunu
Leidžias toli...*

Paulius Širvys

Mūsų Nemunas — nedidelė upė. Pagal ilgį Tarybų Sąjungoje ji 37-oji, o pasaulyje turbūt ne mažiau kaip šimtas už ją didesnių. Tačiau mums ši upė — ilgiausia, didžiausia, Nemunas — mūsų upių upelių tėvas, brangus tėviškės gamtos turtas. Neįmanoma įsivaizduoti, kaip atrodytų Lietuva be Nemuno, neįmanoma aprėpti mūsų krašto gamtos be jūros ir jos pakrantės, be kalvotų aukštumų, ežerų, miškų. Ne veltui Lietuvą mėgstama vadinti Nemuno kraštu.

Daugelis jau esame įsiminę Nemuno ilgį — 937 km. Tiesiu taikymu nuo upės versmių iki žiočių — apie 400 km. Taigi upė gana vingiuota. Tekėdama per lygumas, ji sukinėjasi, kilpinėja, ypač aukštupyje. Sukinėjasi upė visų pasaulio šalių kryptimis, kartais netgi toldama nuo jūros ir artėdama prie savo versmių. Vienoje kitoje vietoje jos vingiai perkasti, kad vandens kelias būtų tiesesnis. Giliai po vandeniu atsidūrė Nemuno vingiai ir ten, kur dabar tyvuliuoja Kauno marios, taigi kelias upe sutrumpėjo.

Į Nemuną įteka apie 220 įvairaus dydžio upių ir upelių. Jų bendras ilgis — 7590 km. O jeigu suskaičiuotume, kiek kilometrų turi ir tie upeliai, kurie įteka į Nemuno intakus, tai yra visas Nemuno upynas, gautume ilgį, kurio užtektų maždaug dukart apjuosti Žemės rutulį.

Nemunas — lygumų upė. Ji kone 1000 km ilgio, o versmės tik 180 m aukščiau už žiotis.

Apie tris mėnesius Nemunas būna užšalęs. Dažniausiai jis apsidengia ledu gruodžio pabaigoje, o apie kovo pabaigą ima laužti ledus. Būna ir kitaip: 1924—1925 metais Nemunas užšalo tik kur ne kur ir tik 6 dienoms, o 1941—1942 metų žiemą sukaustytas buvo 142 dienas, 1883—1884 ir 1974—1975 metais neužšalo visai.

Visos mūsų krašto upės, kartu ir Nemunas, yra jaunos, bet tai nereiškia, kad iki jų čia nebuvo jokių upių. Geologai daugybėje vietų yra pragrežę ledynų suneštą dangą ir įsitikinę, kad po ja iki užslenkant ledynams, apytikriai prieš milijoną metų ir dar seniau, čia taip pat tekėjo upės, dabar proupėmis vadinamos. Taip buvo rasti ir Pronemunis, Pronerė. Dauguma upių anuomet tekėjo net maždaug tomis pačiomis vietomis, tomis pačiomis linkmėmis, į tą pačią ikiledlaikinę jūrą.

Nemunas, kaip ir kiekviena upė, dalijamas į tris atkarpas: aukštupį, vidurupį ir žemupį. Aukštupys — nuo versmių iki Gardino aukštumų. Tai seniausia upės dalis. Klonis platus, erdvus, nuožulniais šlaitais, tėkmė lėta, srovės kritimas nežymus.

Vidurupis, apytikriai nuo Gardino iki Kauno marių, yra jaunesnis. Klonis, skrodžiantis kalvotas paskutinio apledėjimo aukštumas, gilus, stačiašlaitis.

Žemupys — jauniausia Nemuno dalis. Palei vagą čia plyti lygumos, taigi ir upės nuolydis nedidelis, apie 15—20 cm kas kilometrą. Tėkmė vakarų linkmės, lėta. Čia nuguldoma nemažai sąnašų.

Aukštupio kilometrai — tai jaunystės metai: sraunu, vingiuota, žaisminga, tyra... Vidurupis — energingas ir toks darbus, kad net aukštumas pragaužia. Jo grožis — tai nuveiktas darbas, išgilinti skardžiai ir terasos. Žemupys — brandos, o galop ir senatvės žingsniai: lėti, mašlūs, aiškūs. Upė ką nešusi palieka ir galiausiai savą vandenų tėkmę atiduoda jūrai.

Žinomas praėjusio šimtmečio istorikas Mykolas Balinskis vadino Nemuną „Lietuvos žemės šerdimi“, o Vilniaus krašto poetas Vladislavas Sirokoplė — šios žemės gyvybės gysla. Nuo senovės laikų Nemunas ir gynė, ir vienijo mūsų gentainius. Su Nemunu atkeliavo į mūsų kraštus civilizacijos naujovės, deja, kartu ir ligos, karai, baisūs senųjų „gadylių kirviai“, išskynę miškus ir nuplukdę juos svetur. Nemunu iš toliau vežta druska, metalas, audiniai, o panemunės gyventojai mainais tiekė kaimynams gintarą, medų, kailius, duoną. Viduramžiais, kol mūsų krašto dar nesiekė geležinkeliai, Nemunas buvo



Nemuno užtaka aukštupyje

tarsi pagrindinė mūsų genčių bendravimo su kaimyninėmis gatvė. Prie Nemuno švęsta daug pergalių, didelėmis aukomis apmokėtų, dažnai ašaromis ir krauju aplaistytų.

Kada pradėtos apgyventi Nemuno pakrantės? Iš gausių akmenų amžiaus liekanų, kurias archeologai yra radę aukštupio ir vidurupio pakrantėse, ypač Dzūkijos smėlynuose, sprendžiama, kad nuo mezolito pradžios: apytikriai 9000 metų prieš mūsų erą prie upės ėmė rasti žmonių, o baltarusių archeologai tvirtina, kad dar anksčiau. Tai ir suprantama, mat Nemuno aukštupys, esantis Baltarusijos teritorijoje, gerokai senesnis už vidurupį ir žemupį.

Pirmosios žinios apie Nemuną legendinės. Prie tokių priklausė legendos apie lietuvių protėvių protėvio kunigaikščio Palemono bei jo sūnų žygį Nemunu ir apsigyvenimą jo krantuose. Bet tai tik prielaidos, nes nė vieno panemunių piliakalnio, įtvirtinimo, pilkapių tikrų atsiradimo metų nežinome. Tik žinome, jog palei upę jau kadai kadės gyveno žmonės, kad Nemunas padėjo gintis jiems nuo svetimšalių užkariautojų, buvo sunkiausių kovų liudytojas.



Nemunas — mūsų upių upelių tėvas